

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 17/3508-1
Saksbehandler Hege Solli

Kunstsilo - investering, driftstilskudd og vedtektsendring for Sørlandets kunstmuseum

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kultur-, nærings- og helsekomité	13.06.2017	17/15
2 Fylkestinget	20.06.2017	17/46

Kultur-, nærings- og helsekomité har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 17/15

Komiteleder: Andreas Daniel Brovig
Saksordfører: Chim Andreas Kjølner

Kultur-, nærings- og helsekomitéens innstilling:

Gro Bråten, Ap, stilte spørsmål om habilitet pga at hun er styremedlem i Sørlandets Kunstmuseum. Gro Bråten ble enstemmig erklært inhabil i saken, og fratrådte under behandling av saken.

Kristine Hallingstad, Ap, stilte spørsmål om habilitet pga at hun er datter til Gro Bråten. Kristine Hallingstad ble enstemmig erklært habil i saken.

Komiteens flertall, bestående av Andreas Brovig, Krf, Tormod Vågsnes, Krf, Siv Brekka, Sp, Kristine Hallingstad, Ap, Josef Hæier, Ap, Anders Kylland, Ap og Chim Kjølner, Frp avgir følgende innstilling etter forslag fra Andreas Brovig, Krf:

1. Aust-Agder fylkeskommune anbefaler at saken utsettes til statsbudsjettet for 2018 foreligger.
2. Aust-Agder fylkeskommune ønsker at saken blir behandlet i KNH-komiteen før den kommer tilbake og blir behandlet i fylkesutvalget og fylkestinget.

Komiteens mindretall, bestående av Torunn Ostad, H og Finn Bjørn Rørvik, H, avgir innstilling i samsvar med fylkesrådmannens tilrådning i saken.

Fylkestinget har behandlet saken i møte 20.06.2017 sak 17/46

Gro Bråten, Ap, stilte spørsmål om habilitet på grunn av sitt verv som styremedlem i Sørlandets Kunstmuseum.

Gro Bråten ble enstemmig erklært inhabil i saken og fratrådte behandling av saken.

Eli Tomine Moe tiltrådte behandlingen av saken som vararepresentant for Gro Bråten.

Votering

Komitéens flertallsinnstilling vedtatt med 26 stemmer mot 9 stemmer.

Fylkestingets vedtak

1. Aust-Agder fylkeskommune anbefaler at saken utsettes til statsbudsjettet for 2018 foreligger.
  2. Aust-Agder fylkeskommune ønsker at saken blir behandlet i KNH-komiteen før den kommer tilbake og blir behandlet i fylkesutvalget og fylkestinget.
-

Kunstsilo - investering, driftstilskudd og vedtektsendring for Sørlandets kunstmuseum

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak

1. Aust-Agder fylkeskommune anbefaler vedtektsendring i henhold til forslaget fra Sørlandets kunstmuseum (SKMU).
2. Ut fra en anslått investeringsramme på 600 millioner kroner for Kunstsiloen (inkludert tomt og utomhus), og med finansieringsplan som i saksutredningen, bevilger Aust-Agder fylkeskommune 5 millioner kroner i 2020. Tilskuddet innarbeides i økonomiplanen 2018-2021.
3. Driftstilskuddet til og med 2019, følger allerede vedtatt fordelingsnøkkel med utgangspunkt i tilskuddet fra Kulturdepartementet. Om søknaden fra SKMU imøtekommes der, vil dette for Aust-Agder fylkeskommunes del bety et driftstilskudd på om lag 2,019 millioner kroner i 2018 og 2,326 millioner kroner i 2019. Avtalen om driftstilskudd fra de lokale parter forutsettes reforhandlet for driften fra og med 2020.

2. SAMMENDRAG

Sørlandets kunstmuseum (SKMU) har, gjennom en samarbeidsavtale med AKO kunststiftelse, fått evigvarende disposisjonsrett over en stor kunstsamling bestående av 1400 verk med nordisk samtidskunst. Samlingen er under utvikling. Fylkesrådmannen anbefaler at det foretas en vedtektsendring for å kunne realisere samarbeidet mellom kunstmuseet og kunststiftelsen. Videre anbefaler fylkesrådmannen at Aust-Agder fylkeskommune bidrar med et investeringstilskudd på fem millioner kroner til et nytt kunstmuseum, og deltar med økte driftsutgifter til SKMU i henhold til den regionale samarbeidsavtalen mellom stifterne.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Nicolai Tangen er en norsk kunstsamler som, gjennom stiftelsen AKO kunststiftelse, har gitt Sørlandets kunstmuseum (SKMU) evigvarende disposisjonsrett over kunstsamlingen som per i dag består av 1400 verk med nordisk samtidskunst. Verkene utgjør det som av kjennere blir betegnet som den viktigste samlingen av norsk kunst for perioden 1930 – 1970 i privat eie. Samlingen skal være en gave til regionen, og det er tenkt at SKMU skal forvalte og drifte samlingen ved siden av sin egen. Avtalen gir museet en unik mulighet til å formidle en dobbelt så stor samling med stor kunsthistorisk bredde, både innholdsmessig, geografisk og tidsmessig.

For å få gode visningslokaler for den store kunstsamlingen, er det planlagt at det skal bygges et nytt kunstmuseum. Lokasjonen for det nye kunstmuseet er tenkt på Silokaia på Odderøya i Kristiansand, og museet har fått navnet Kunstsilo etter den verneverdige kornsiloen.

Nicolai Tangen etablerte i 2016 AKO kunststiftelse som forvalter samlingen, og det ble i september samme år signert en samarbeidsavtale mellom AKO kunststiftelse og SKMU.

Kultursjefene i Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommune har sammen med andre involverte parter deltatt i en styringsgruppe som ordføreren i Kristiansand har ledet.

SKMU har et regionalt ansvar som kunstmuseum for regionen. I forbindelse med ansettelse av ny direktør ved museet, har museet lansert følgende fokusområder for regional satsing i årene fremover:

- a) Nettverksbygging mellom aktørene innen kunst og kultur i hele regionen gjennom å etablere klynge for kunst- og kulturaktører som inviterer til erfaringsutveksling, åpenhet, delingskultur, innovasjon, kunnskaps- og kompetanseutvikling og samhandling. Dette blir en videreutvikling av kulturdelen av USUS som er en klynge innenfor opplevelse, kultur og reiseliv.
- b) Etablering av NCE (Norwegian Center of Expertise) innen kultur. Med utgangspunkt i USUS og nasjonale partnere, vil en se på erfaringer som regionen har gjort med klyngene Node, Eide og USUS og søke om å bli det første NCE innen kulturfeltet.
- c) Publikumsaktiviteter for hele regionen vil søkes utviklet gjennom å lage en dannelsesreise innen kunst og kultur hvor minimum 20 – 30 opplevelser innen kunst og kultur må besøkes.
- d) Utstillingssamarbeid i regionen ønskes etablert i større utstrekning og mer aktivt enn det har vært til nå. Det er etablert en konkret samarbeidsavtale med Bomuldsfabriken Kunsthall i Arendal om å vise den første utstillingen med utvalg fra kunstsamlingen til AKO kunststiftelse. Utstillingen åpner i juni 2018.

- e) Samarbeid mellom ulike aktører vil tilstrebes for mulige bedre ressursutnyttelse og økonomiske gevinster. Samarbeid søkes mellom Kunstsilo, Kilden, Vest-Agder museet og kulturskolen i Kristiansand, og samarbeidet vil omhandle både drift, teknisk og vedlikehold, digitalisering og produksjon.

Det er en forutsetning at en større kunstsamling og økte bevilgninger blir benyttet til satsingsområder som kommer hele regionen til gode.

3.2 Problemstillinger

I forbindelse med arbeidet med Kunstsilo-prosjektet, er det behov for å se på vedtektsendringer for SKMU samt investeringskostnader og driftskostnader for museet i de neste årene.

Vedtektsendringer

Det er inngått en samarbeidsavtale mellom SKMU og AKO kunststiftelse. AKO kunststiftelse krever gjennom samarbeidsavtalen to medlemmer i styret og representantskapet til SKMU. Dette er eneste betingelse knyttet til regionens evigvarende disposisjonsrett til kunstsamlingen, men krever vedtektsendring i Stiftelsen Sørlandets Kunstmuseum.

Punktene «formål», «representantskap», «styre» og «oppløsning av stiftelsen» omfattes av endringene. Se notat fra SKMU, punkt 4, som er vedlagt saken. I dette notatet fremgår både eksisterende vedtekter og forslag til endringer.

Under formålsparagrafen legges AKO kunststiftelse til som en grunnstamme for kunstsamlingene. Representantskapet foreslås utvidet med to representanter med stemmerett og tilsvarende rettigheter som styret og stifterne har til unntaksvis å forlange ekstraordinært representantskapsmøte. Videre foreslås at to styremedlemmer skal velges av AKO kunststiftelse og hvis stiftelsen oppløses, skal andel som representerer AKO-kunststiftelsen overføres til AKO kunststiftelse.

Aust-Agder fylkeskommune kan stille med to representanter i representantskapet i henhold til vedtektene.

Investeringsstilskudd:

SKMU, Kanalbyen Eiendom og Kristiansand kommune har samarbeidet om å gjennomføre en åpen arkitektkonkurranse for nytt kunstmuseum og kulturkvartal på Odderøya i Kristiansand. Vinneren av arkitektkonkurransen ble kåret i desember 2016 med et utkast som viser bruk av siloen som nytt kunstmuseum. Kristiansand bystyre har vedtatt å plassere et nybygg for kulturskolen i samme område. Intensjonen er at det skal etableres et samarbeid mellom disse institusjonene og Kilden Teater- og Konserthus IKS, både knyttet til drift og undervisning.

SKMU vil være byggherre for realisering av et nytt kunstmuseum og har etablert prosjektledelse i egen organisasjon.

Investeringen er på det nåværende tidspunkt forhåndskalkulert til 560 millioner kroner med et tillegg for tomt og utomhus slik at den totale investeringen blir på 600 millioner kroner. Fratrullet merverdiavgift utgjør dette 480 millioner kroner. Forslag til finansieringsmodell er slik:

Bidragsyter	Beløp
Kristiansand kommune	50 millioner kroner
Vest-Agder fylkeskommune	25 millioner kroner
Aust-Agder fylkeskommune	5 millioner kroner
AKO kunststiftelse	20 millioner kroner
Cultiva (inkl. kjøp av SKMUs nåværende lokaler)	60 millioner kroner
Diverse aktører: regionale bedrifter, stiftelser, private givere	40 millioner kroner
Lånefinansiering	280 millioner kroner
Til sammen	480 millioner kroner

Dette tilsier omlag 200 millioner kroner i egenkapital gjennom tilskudd og salg av eiendom. Det antas at 280 millioner kroner må lånefinansieres.

AKO kunststiftelse har forskuttert 10 millioner kroner for gjennomføring av et skisseprosjekt av Kunstsilo. Bystyret i Kristiansand har i sak 16/17 vedtatt å gi en garanti på halve beløpet som utløses om bygging av museet ikke blir gjennomført. For å holde videre framdrift i prosjekteringen, er AKO kunststiftelse også villig til å forskuttere 10 millioner kroner for gjennomføring av et forprosjekt. En forutsetning for dette er at Kristiansand kommune, også for denne fasen, gir en garanti på halve beløpet, som utløses om bygging av museet ikke blir gjennomført.

Byggeperioden for Kunstsilo er tenkt fra 2018 til 2020. Innflytting og drift av nytt bygg blir i 2021.

Driftstilskudd:

Planlegging av en dobbelt så stor samling og et nytt museumsbygg vil være krevende før det er klart for innflytting i 2021. Det er derfor behov for økte ressurser ved museet.

Nåværende samarbeidsavtale om regionalt driftstilskudd utløper i 2019 og vil være gjenstand for forhandling om eventuell justering av fremtidig fordeling. Hensikten med reforhandlingen er å vurdere om Kristiansands andel skal økes.

SKMU har søkt Kulturdepartementet og regionale finansieringspartnere om en økning av rammen for driftstilskudd for 2018 med 9,5 millioner kroner. Av dette beløpet er det søkt 60% økning fra Kulturdepartementet og 40 % økning (tilsvarer 3,8 millioner kroner) fra regionale tilskuddsytere. Videre opptrapping mot 2021 vil øke det totale driftsbudsjett med ytterligere 12,5 millioner kroner i 2021, fordelt trinnvis på 2019, 2020 og 2021. Inkludert i dette beløpet ligger en egeninnsats på 1 million kroner fra SKMU. Den regionale andelen utgjør dermed en økning på 4,6 millioner kroner, og vil fordele seg fra 2019-2021 tilnærmet lineært.

Driftstilskudd til Sørlandets Kunstmuseum, opptrappingsplan (1000kr)

Bidragsyter	Fordelingsnøkkel, jf. regional avtale	2017	2018	2019
Kristiansand kommune	20%	3 147	5 047	5 814
Vest-Agder fylkeskommune	12%	1 888	3 028	3 488
Aust-Agder fylkeskommune	8%	1 259	2 019	2 326
Kulturdepartementet	60%	9 280	15 140	17 440
Totalt	100%	15 574	25 234	29 068

Det totale driftsbudsjettet blir på 40 millioner kroner per år fra 2021. SKMU regner med at ytterligere vekst etter 2021 i all vesentlighet vil må skje gjennom økte egeninntekter. Det er ikke forventet at det offentlige skal bidra med ytterligere finansiering utenom deflatorjustering.

40 millioner kroner inkluderer husleie og finanskostnader basert på en lånefinansiering av 200 millioner kroner. Lånebeløpet slik investeringskalkylen er nå, øker med 80 millioner kroner. Finanskostnadene for de siste 80 millioner kroner i låneopptak, forutsettes dekket ved økte egeninntekter ved SKMU.

Det er forventet en økning av egeninntekter gjennom mer besøk og økte billettinntekter, økt varesalg innenfor kafe, restaurant og butikk og salg av arrangementer.

Kunstsilo vil ha en besøkskapasitet på 2500 gjester samtidig. Det gir store muligheter for besøksvekst og en vesentlig større andel tilreisende framover. Det vil gi betydelige ringvirkninger for andre næringer som overnatting, servering, aktiviteter og handel.

Status og videre arbeid:

Vinner av arkitektkonkurransen er engasjert sammen med sentrale rådgivere for å bearbeide konkurranseutkastet basert på byggherrens (SKMUs) kommentarer. Et forenklet skisseprosjekt med kostnadsoverslag skal leveres medio juli 2017, og SKMU vil ta stilling til igangsetting av forprosjekt i styremøte 17. august.

Parallelt med utarbeidelse av skisseprosjektet, så forberedes oppstart av forprosjekt høsten 2017. Rådgiveroppdragene vil etter planen bli utlyst i juni 2017 og et komplett prosjekteringsteam vil kunne være på plass i september 2017. I et forprosjekt tas beslutninger knyttet til planløsning, konstruksjoner, tekniske strukturer samt hovedvalg for materialer, fasader og møblering. Forprosjektet danner grunnlag for beslutning om å gjennomføre prosjektet og søke rammetillatelse og varsle andre berørte myndigheter. Det vil utføres en detaljert kalkyle og det vil foreligge en innstilling på gjennomføringsmodell for selve byggeoppdraget.

Prosjektledelsen har utarbeidet en framdriftsplan som viser at Kunstsilo kan ferdigstilles i høsten 2020. Dette forutsetter oppstart av forprosjekt i september 2017 og videre oppstart av detaljprosjekt i februar 2018. Selve byggearbeidene forventes å ta ca. to år og en overlevering av bygget vil være mulig høsten 2020. Denne framdriften forutsetter at finansiering av selve bygget er på plass ved oppstart detaljprosjekt i februar 2018.

Debatten vedrørende gaven:

Det har i forbindelse med gaven vært debatt bl.a. om AKO-stiftelsens krav om to styrerepresentanter, og den nytilsatte direktørens lønn. Kravet om to styrerepresentanter er stiftelsens eneste betingelse for gaven. En må forutsette at et samlet styre i SKMU sikrer at styret arbeider videre i tråd med de vedtekter og retningslinjer som gjelder for driften. AKO-stiftelsen kan også tilføre styret god kompetanse.

Når det gjelder den nytilsatte direktøren har han fått en årslønn på opp mot tre millioner kroner, for en stor del finansiert fra stiftelsen. Dette er et svært høyt lønnsnivå i denne sammenheng og kan oppleves som at gir en binding til AKO kunststiftelse. Fylkesrådmannen forutsetter at styret i SKMU har vurdert disse forholdene nøye før man inngikk denne avtalen. Etter fylkesrådmannens syn har direktøren en bakgrunn som tilsier at han kan bidra vesentlig til å gi SKMU den posisjon man nå ønsker å gi museet.

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

Kunstsilo blir et spektakulært visningssted for kunst fra SKMUs samlinger. Museet kan kuratere store utstillinger av regional, nasjonal og internasjonal interesse. Kunstsiloen kan bli landemerke for regionen, og vil bli en kunstinstitusjon som kunstinteresserte er villig til å reise langt for å besøke.

SKMU vil disponere en mye større samling på grunn av avtalen med AKO kunststiftelse. Samlingen er en av de største norske samlingene av samtidskunst og utvides jevnt med nordisk samtidskunst. Det gjør samlingen både aktuell og unik. Dette gir også mange muligheter for å samarbeide om utstillinger i regionens mange utstillingslokaler. Prosjektet har stort potensiale for utvikling innen kunstfeltet i hele regionen. Det innebærer blant annet betydelig besøksvekst etter åpning av Kunstsilo, økning av sysselsetting på området og kompetanseheving innen formidling av kunst.

SKMUs ønske om å etablere og utvikle et større nettverk og samarbeid mellom aktører på kunst- og kulturfeltet i regionen, kan også bidra til større økonomiske gevinster enn det som finnes i dag.

Ut fra en anslått investeringsramme på 600 millioner kroner for Kunstsilo (inkludert tomt og utomhus), og med finansieringsplan som i saksutredningen, foreslås det at det bevilges fem millioner kroner i 2020 fra Aust-Agder til investering i bygg. Driftstilskuddet t.o.m. 2019, følger allerede vedtatt fordelingsnøkkel med utgangspunkt i tilskuddet fra Kulturdepartementet. Om søknaden fra SKMU imøtekommes der, vil dette for Aust-Agder fylkeskommunes del bety et driftstilskudd på om lag 2,019 millioner kroner i 2018 og 2,326 millioner kroner i 2019. Avtalen om driftstilskudd fra de lokale parter forutsettes reforhandlet for driften fra og med 2020.

5. KONKLUSJON

Sørlandets kunstmuseum (SKMU) har, gjennom en samarbeidsavtale med AKO kunststiftelse, fått evigvarende disposisjonsrett over en stor kunstsamling bestående av 1400 verk med nordisk samtidskunst. Samlingen er under utvikling. Det er behov for en vedtektsendring av Stiftelsen Sørlandet kunstmuseum for å kunne realisere samarbeidet.

Fylkesrådmannen anbefaler at vedtektsendringen blir gjennomført. Videre tilrår fylkesrådmannen at Aust-Agder fylkeskommune investerer 5 millioner kroner i 2020 i et nytt kunstmuseum. Beløpet innarbeides i økonomiplanen. Samtidig anbefaler fylkesrådmannen å trappe opp driftstilskuddet til museet slik at tilskuddet utgjør 2,019 millioner kroner i 2018 og 2,326 millioner kroner i 2019. Dette grunnet behov for økte ressurser til planlegging og gjennomføring av Kunstsilo-prosjektet i forkant av innflyttingen i 2021. Driftstilskuddet følger allerede vedtatt fordelingsnøkkel med utgangspunkt i tilskuddet fra Kulturdepartementet. Avtalen om driftstilskudd fra de lokale parter forutsettes reforhandlet for driften fra og med 2020.

Vedlegg

Sak Kunstsilo Fylkeskommunen
Kunstsilo brochure EN 240x180-LR
Søknad KUD 2018

20.juni.2017